

Paweł Szudra

Uniwersytet Zielonogórski

ZNACZENIE CZYNNIKÓW LOKALIZACJI W ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie: W artykule przedstawiono teorię wyboru lokalizacji przez przedsiębiorstwa, czynniki lokalizacji oraz znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji w rozwoju przedsiębiorstw. Celem artykułu jest określenie znaczenia czynników lokalizacji działalności gospodarczej w rozwoju przedsiębiorstw. Dla osiągnięcia celu przeprowadzono badania empiryczne wśród 40 przedsiębiorstw handlowych i usługowych zlokalizowanych na terenie miasta Zielona Góra.

Słowa kluczowe: lokalizacja, czynniki lokalizacji, rozwój przedsiębiorstw.

1. Wstęp

Początek XXI wieku to dla gospodarki światowej ciągły proces uczenia się i doświadczenia zjawisk ekonomicznych. Nauki ekonomiczne w dobie globalizacji, ze względu na powszechną integrację, charakteryzują się nieustannym rozwojem. Zagadnienie lokalizacji przedsiębiorstw integruje nauki ekonomiczne, społeczne, matematyczno-fizyczne i środowiskowe. Do grona nauk, na podstawie których wypracowano teorie lokalizacji przedsiębiorstw, należą: ekonomia (gospodarka, przedsiębiorstwo, wynik ekonomiczny, konkurencja), geografia, fizyka (ewolucja systemu, samoorganizacja), gospodarka przestrzenna i urbanistyka oraz zarządzanie (planowanie, kształtowanie, organizowanie i kontrola kreacji obszaru o atrakcyjnej strukturze przestrzennej). Zasoby literaturowe z zakresu tematyki lokalizacji przedsiębiorstw pochodzą głównie z Niemiec, których wkład w powstanie i rozwój teorii lokalizacji jest bezsporny. J.H. Thünen, A. Weber, A. Lösch to prekursorzy lokalizacji przedsiębiorstw. Ich dorobek naukowy w XX wieku kontynuował W. Christaller (teoria ośrodków centralnych). W 1991 r. ukazała się książka P. Krugmana *Geography and Trade*, która zapoczątkowała powiązanie teorii lokalizacji z nową geografią ekonomiczną.

W. Budner definiuje lokalizację przedsiębiorstw jako umiejscowienie wielkości i rodzaju działalności gospodarczej, obiektu lub zespołu obiektów, w określonym obszarze. Rozróżniamy pojęcia lokalizacji i rozmieszczenia, wskazując przy tym na nadrzędne znaczenie tego drugiego oraz na elementy kształtowania struktury prze-

strzennej gospodarki¹. Rozmieszczenie definiuje się jako przestrzenny układ zdarzeń tego samego typu². Między lokalizacją a rozmieszczeniem w praktyce występują pewne współzależności. Przestrzenny układ gospodarki jest na bieżąco kształtowany przez decyzje lokalizacyjne odnoszące się do zakładów nowo budowanych, a na lokalizację nowych obiektów istotny wpływ wywiera dotychczasowe rozmieszczenie działalności gospodarczej³.

Celem artykułu jest określenie znaczenia czynników lokalizacji działalności gospodarczej w rozwoju przedsiębiorstw. Aby osiągnąć postawiony cel, dokonano analizy literatury z zakresu teorii wyboru lokalizacji, czynników lokalizacji oraz przeprowadzono badania empiryczne.

2. Wybór lokalizacji przedsiębiorstw

Pojęcie lokalizacji można rozpatrywać dwuaspektowo: aspekt czynnościowy, który zawiera elementy decyzyjności, odnosi się do procedury wyboru inwestycji i jej miejsca, oraz aspekt rezultatowy, który jest wynikiem przeprowadzonej procedury i wiąże się z konkretną już lokalizacją⁴. W aspekcie czynnościowym wyróżnia się dwie sytuacje lokalizacyjne: lokalizację ogólną i lokalizację szczegółową. Lokalizacja ogólna polega na umiejscowieniu działalności gospodarczej w regionie i jednostce osadniczej przy uwzględnieniu przyszłych powiązań przestrzennych przedsiębiorstwa. B. Goodall wyróżnia trzy sfery dla analizy powiązań przestrzennych przedsiębiorstwa:

- 1) sfera operacyjna (na poziomie sfery operacyjnej analizuje się ogólne powiązania przedsiębiorstwa ze środowiskiem),
- 2) sfera perceptualna (na poziomie sfery perceptualnej analizuje się kreację powiązań przestrzenno-ekonomicznych z innymi elementami środowiska geograficznego),
- 3) sfera behawioralna (na poziomie sfery behawioralnej analizuje się środowisko, w którym przedsiębiorstwo będzie funkcjonować)⁵.

Lokalizacja szczegółowa polega na oznaczeniu terenu położenia przedsiębiorstwa na konkretnej działce ziemi. Lokalizacja szczegółowa obejmuje analizę cech fizjograficznych i technicznych działki, dotychczasowego zagospodarowania, położenia względem głównych ciągów komunikacyjnych. Jest to wybór rozwiązania optymalnego w zbiorze rozwiązań dopuszczalnych.

¹ W. Budner, *Lokalizacja przedsiębiorstw*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Poznań 2003, s. 20.

² H. McCarty, J.B. Lindberg, *Wprowadzenie do geografii ekonomicznej*, PWN, Warszawa 1969.

³ A. Juchniewicz, *Lokalizacja przemysłu*, [w:] *Podstawy ekonomiki przemysłu*, red. W. Janasz, PWN, Warszawa 1997.

⁴ W. Budner, wyd. cyt., s. 21.

⁵ B. Goodall, *The Penguin Dictionary of Human Geography*, Penguin Books, London 1987, s. 335.

W praktyce wybór lokalizacji działalności gospodarczej w wielu przypadkach jest wyborem ograniczonym (przedsiębiorca może posiadać już nieruchomość lub istnieje możliwość zakupu wyłącznie jednej nieruchomości spełniającej warunki inwestora itp.), a w niektórych przypadkach decyzja lokalizacyjna może być narzucona przez władze terytorialne⁶.

Tabela 1. Cechy różnicujące wybór lokalizacji przedsiębiorstw handlowo-usługowych i produkcyjnych

Przedsiębiorstwa handlowe i usługowe	Przedsiębiorstwa produkcyjne
Orientacja na rynek klientów indywidualnych	Orientacja na rynek klientów instytucjonalnych
Orientacja na pośredników handlowych – hurt	Orientacja na źródła surowców
Orientacja na sieć transportu osobowego	Orientacja na sieć transportu towarowego
Orientacja na ogólne zasoby rynku pracy	Orientacja na kwalifikowane zasoby rynku pracy
Orientacja na dostęp do dużych rozmiarów nieruchomości gruntowych	Orientacja na dostęp do ograniczonych rozmiarów nieruchomości gruntowych
Orientacja negatywna na lokalizację konkurentów	Orientacja obojętna i pozytywna na lokalizację konkurentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie A. Szromnik, *Makroekonomiczne przesłanki lokalizacji obiektów handlowych*, „Samorząd Terytorialny” 2009, nr 10.

Przedmiotem lokalizacji jest najczęściej pojedynczy obiekt lub grupa obiektów jednego rodzaju działalności gospodarczej, lub grupa obiektów różnych rodzajów działalności gospodarczej⁷. W ramach wyboru lokalizacji różne rodzaje działalności mają inne kryteria wyboru lokalizacji ze względu na różne cechy, jakimi charakteryzują się przedsiębiorstwa handlowe, usługowe i produkcyjne (tab. 1), ze względu na różniącą się m.in. orientację na rynek.

3. Czynniki lokalizacji

Pojęcie czynników lokalizacji jest w literaturze różnorodnie definiowane. Czynniki lokalizacji można zdefiniować jako ściśle określone korzyści występujące wówczas, gdy działalność gospodarcza jest zlokalizowana w obrębie danego obszaru. I. Tarski definiuje czynniki lokalizacji jako „wszystkie okoliczności wpływające bezpośrednio lub pośrednio na najkorzystniejszy wybór miejsca zakładu lub ośrodka produkcyjnego”⁸. B. Kortus nazywa czynnikami lokalizacji „warunki, wpływy, siły i inne motywy, które w sposób pozytywny lub negatywny oddziałują na działanie przemysłu w danym miejscu”⁹. Natomiast H. Godlewska określa czynniki lokalizacji jako

⁶ A. Szromnik, *Lokalizacja biznesu jako problem decyzyjny przedsiębiorstwa handlowego*, „Handel Wewnętrzny” 2009, nr 4-5.

⁷ J. Leśniak, *Planowanie przestrzenne*, PWN, Warszawa 1985, s. 64.

⁸ I. Tarski, *Transport jako czynnik lokalizacji produkcji*, PWE, Warszawa 1963, s. 21.

⁹ B. Kortus, *Geografia przemysłu*, PWE, Warszawa 1987, s. 36.

„specyficzne cechy poszczególnych miejsc, mające bezpośredni wpływ na kształtowanie się nakładów inwestycyjnych w fazie budowy zakładu oraz rentowności netto działalności gospodarczej realizowanej w tych miejscach”¹⁰.

Wybór lokalizacji przez przedsiębiorstwa jest uzależniony od walorów, jakimi dysponuje dany obszar oraz wymogów firmy wynikających z rodzaju działalności. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową wyróżnił trzy główne kategorie czynników lokalizacyjnych: stymulujące do podjęcia działalności inwestycyjnej, niezachęcające do podjęcia działalności inwestycyjnej oraz obojętne, niemające większego wpływu na określoną działalność inwestycyjną.

Do czynników stymulujących do podjęcia działalności inwestycyjnej zalicza się: zasoby i kwalifikacje siły roboczej, wysoką chłonność rynku lokalnego, dobrze rozwiniętą infrastrukturę rynkową, dobrze rozwiniętą infrastrukturę transportową, sprawny system telekomunikacji, przychylność władz lokalnych wobec inwestorów, jasność i stabilność przepisów na danym obszarze.

Do czynników niezachęcających do podjęcia działalności inwestycyjnej zaliczamy: wysoką stopę bezrobocia, zagrożenia wynikające z wysokiej przestępczości, brak kompatybilnych przepisów odnośnie do eksportu i importu, degradację środowiska naturalnego, trudności ze znalezieniem lokali, wysokie ceny ziemi, długi okres załatwiania formalności, częste zmiany w przepisach i procedurach dotyczących rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Można przedstawić listę czynników lokalizacyjnych o charakterze najbardziej uniwersalnym¹¹, bez względu na rodzaj działalności danej jednostki gospodarczej: dostępność komunikacyjna i telekomunikacyjna, występowanie wysoko wykwalifikowanej siły roboczej o różnorodnym profilu kształcenia, dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna w postaci linii energetycznych, wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, możliwość wykorzystania wolnych obiektów do celów biurowych, produkcyjnych, magazynowych, wystawienniczych, możliwość pozyskania lub wydzierżawienia ziemi na dogodnych warunkach, możliwość uzyskania ulg lub wakacji podatkowych oraz taniego kredytu bądź gwarancji i poręczeń kredytowych, sprzyjający klimat inwestycyjny w rozumieniu przychylności zarówno władz, jak i społeczeństwa lokalnego, możliwość realizacji projektów inwestycyjnych we współpracy z władzami lokalnymi, dostęp do ośrodków akademickich i badawczo-rozwojowych umożliwiające prowadzenie wspólnie finansowanych badań, przeszkolenie pracowników i wdrażanie innowacji, stabilizacja polityczna, brak silnych związków zawodowych, chłonność rynku lokalnego, dobra jakość środowiska naturalnego, dostęp do zasobów mieszkaniowych.

¹⁰ H. Godlewska, *Lokalizacja działalności gospodarczej*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2001, s. 14.

¹¹ J. Kot, *Czynniki i decyzje lokalizacyjne jednostek gospodarczych i ludności*, [w:] *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, red. T. Markowski, D. Stawasz, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001, s. 167-169.

W literaturze wyróżnia się siedem rodzajów ogólnych czynników lokalizacji: czynniki środowiskowe, czynniki przestrzenne, czynniki techniczne i innowacyjne, czynniki ekonomiczne, czynniki społeczne i kulturowe, czynniki polityczne, czynniki prawne i administracyjne (tab. 2). Czynniki te są często ze sobą powiązane, a decyzja o wyborze lokalizacji następuje po kombinacji kilku z nich¹². Inny podział czynników lokalizacji to podział na czynniki: transportu, bazy surowcowej, rynku surowców, zagospodarowania infrastrukturalnego, zasobów pracy, zasobów wody, korzyści skali i aglomeracji¹³. Ze względu na charakter mierzalności czynników wyróżnia się podział na czynniki miękkie – niemierzalne oraz czynniki twarde – mierzalne. Do czynników miękkich możemy zaliczyć m.in. jakość środowiska naturalnego lub klimat twórczy społeczności lokalnej. Natomiast do czynników twardych zaliczymy m.in. położenie geograficzne regionu, dostęp do infrastruktury edukacyjnej, prawnej, administracyjnej, naukowej, typ podmiotów gospodarczych¹⁴.

Tabela 2. Czynniki lokalizacji działalności gospodarczej

Czynniki lokalizacji	Charakterystyka czynnika lokalizacji
Czynniki środowiskowe	Obejmują warunki naturalne, jakie dany obszar stwarza działalności gospodarczej: surowce, gleby, wody, ukształtowanie terenu, bariery ekologiczne itd.
Czynniki przestrzenne	Charakteryzują wymiary przestrzeni geograficznej: kształt i wielkość terenów, odległość, dostępność, położenie względem innych obszarów
Czynniki techniczne i innowacyjne	Wynikają z postępu naukowo-technicznego: zmiany w innowacjach technicznych, prace badawczo-rozwojowe, nowości techniczne, możliwości technologiczne itd.
Czynniki ekonomiczne	Wynikają ze sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru: wskaźniki makroekonomiczne (np. inflacja), wielkość i struktura kapitału, wielkość i chłonność rynku, ukształtowanie terenu itd.
Czynniki społeczne i kulturowe	Wynikają ze zmiennych demograficznych i kulturowych: podaż siły roboczej, wielkość i struktura konsumpcji, media, kultura itd.
Czynniki polityczne	Wynikają z charakteru władzy i jej poglądów: sposób sprawowania władzy, stopień akceptacji władzy przez społeczeństwo, stabilność polityczna itd.
Czynniki prawne i administracyjne	Są konsekwencją czynników politycznych, ponieważ stabilność polityczna gwarantuje stabilne regulacje prawne oraz organizację i funkcjonowanie administracji rządowej i samorządowej: system podatkowy, transfer usług, transfer kapitału itp.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: W. Budner, *Lokalizacja przedsiębiorstw*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Poznań 2003; K. Miszczak, *Lokalizacja działalności gospodarczej – ujęcie teoretyczne*, [w:] *Gospodarka przestrzenna X*, red. Z. Przybyła, Wydawnictwo Turystyczne „Plan”, Jelenia Góra 2007.

¹² K. Miszczak, *Lokalizacja działalności gospodarczej – ujęcie teoretyczne*, [w:] *Gospodarka przestrzenna X*, red. Z. Przybyła, Wydawnictwo Turystyczne „Plan”, Jelenia Góra 2007, s. 31.

¹³ H. Godlewska, wyd. cyt., s. 15.

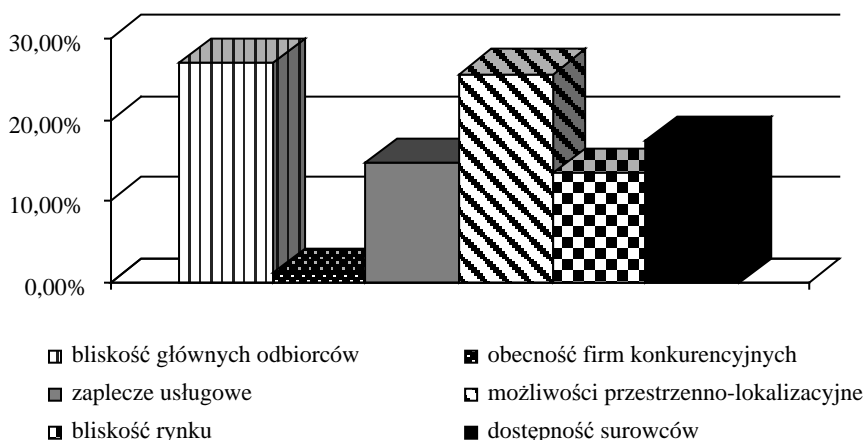
¹⁴ J. Chmiel, *Małe i średnie przedsiębiorstwa a rozwój regionów*, Studia i Prace, z. 243, GUS, Warszawa 1997, s. 81.

Odnosząc się do różnych podziałów czynników lokalizacji, można zaproponować podział na:

- czynniki biznesowe (bliskość rynku, bliskość konkurencji, możliwości przestrzenno-lokalizacyjne),
- czynniki rynku pracy (zasoby i dostępność siły roboczej, jakość pracy, doświadczenie i kwalifikacje siły roboczej),
- czynniki lokalne i narodowe (wizerunek kraju, system podatkowy, polityka władz samorządowych),
- czynniki kosztowe (koszty nabycia lub dzierżawy terenu bądź nieruchomości, koszty pracy),
- czynniki związane z infrastrukturą (jakość infrastruktury transportowej, dostępność parkingów, dostępność i jakość telekomunikacji),
- czynniki związane z jakością życia (czynniki kulturowe, dostępność edukacji, atrakcyjność terenu).

4. Ocena znaczenia lokalizacji przedsiębiorstw w świetle badań empirycznych

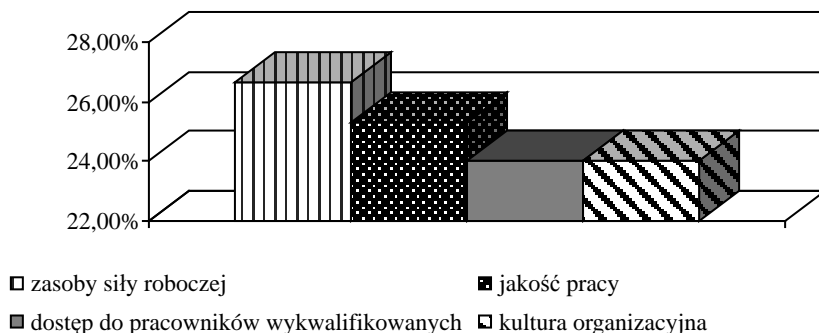
W celu analizy znaczenia poszczególnych grup czynników w rozwoju przedsiębiorstwa przeprowadzono badania empiryczne wśród 40 przedsiębiorstw handlowych i usługowych na terenie miasta Zielona Góra w okresie październik – grudzień 2010 r. Badania dotyczyły istoty poszczególnych czynników lokalizacji w podziale na: czynniki biznesowe, czynniki związane z rynkiem pracy, czynniki lokalne i narodowe, czynniki kosztowe, czynniki związane z infrastrukturą oraz czynniki związane z jakością życia. W badaniach zastosowano jako narzędzie badawcze kwestionariusz ankiety składający się z 25 pytań.

Rys. 1. Znaczenie czynników biznesowych lokalizacji wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

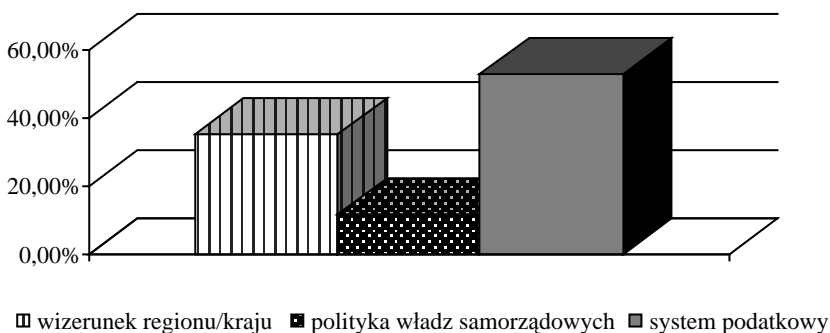
Wśród czynników związanych z rynkiem pracy (rys. 2) najczęściej wskazywany był czynnik dotyczący dostępności do zasobów siły roboczej (26,67%), następnie zostały wskazane czynniki związane z jakością pracy (25,33%), dostępność do wykwalifikowanych specjalistów (24%) i kultury organizacyjnej (24%).

Rys. 2. Znaczenie czynników lokalizacji rynku pracy wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Jeśli chodzi o czynnik lokalny i narodowy lokalizacji (rys. 3), wśród badanych przedsiębiorstw najczęściej wskazywany był czynnik związany z systemem podatkowym i możliwościami w zakresie ulg podatkowych na określonym obszarze (52,94%) oraz ogólny wizerunek regionu/kraju (35,29%). W dalszej kolejności został wskazany czynnik dotyczący działań w zakresie polityki samorządowej wobec przedsiębiorstw (11,76%).

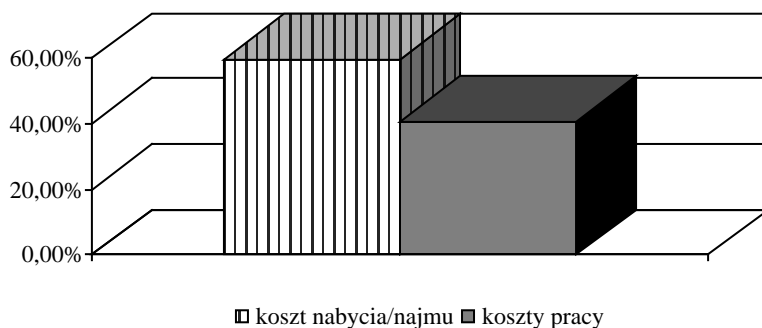

Rys. 3. Znaczenie czynników lokalnych i narodowych lokalizacji wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Wśród czynników kosztowych lokalizacji (rys. 4) wśród badanych przedsiębiorstw najczęściej wskazywano koszty związane z nabyciem lub dzierżawą tere-

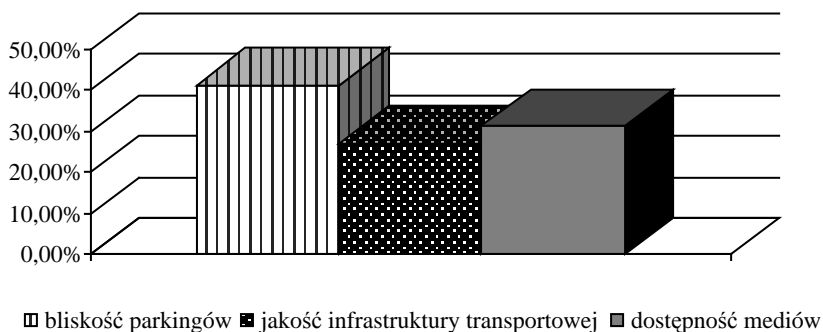
nu pod działalność bądź koszty związane z zakupem budynków lub ich wynajmem (59,4%), mniejsze znaczenie zaś mają koszty pracy (40,6%).

Rys. 4. Znaczenie czynników kosztowych lokalizacji wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

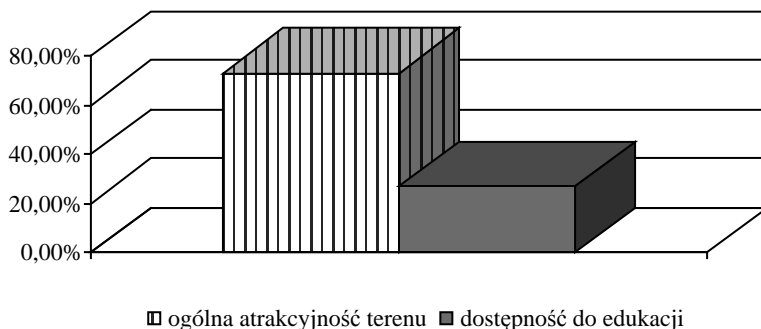
Wśród czynników związanych z infrastrukturą (rys. 5) najczęściej wskazanym czynnikiem był czynnik związany z bliskością i dostępnością parkingów (41,43%) oraz jakością infrastruktury transportowej (31,42%).

Rys. 5. Znaczenie czynników lokalizacji związanych z infrastrukturą wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badane przedsiębiorstwa wskazały najczęściej, wśród czynników lokalizacji związanych z jakością życia, na czynnik związany z ogólną atrakcyjnością terenu (72,98%). Ogólna atrakcyjność terenu została określona przez klimat życia, dostępność do kultury czy rozrywki. 27,03% przedsiębiorstw wskazało w tej grupie czynników na dostępność do edukacji.

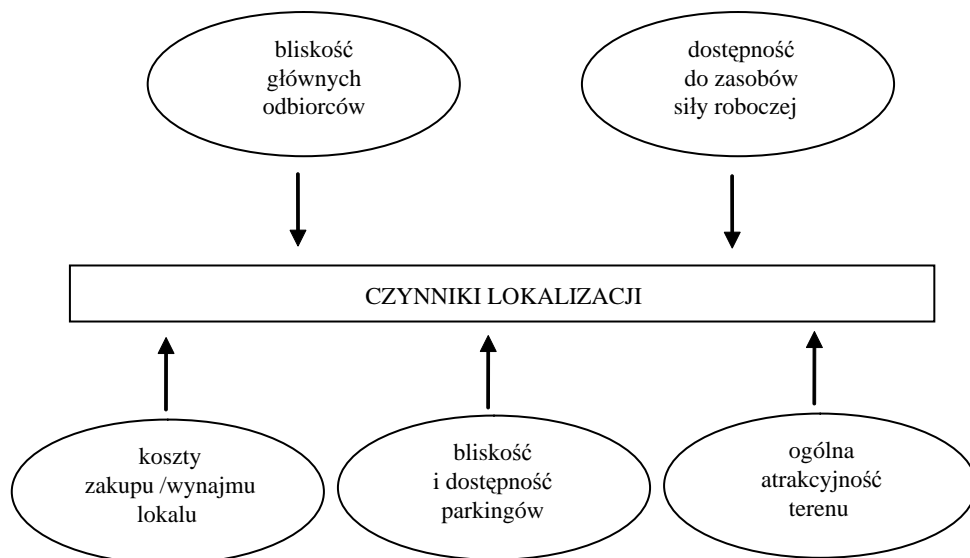

Rys. 6. Znaczenie czynników lokalizacji związanych z jakością życia wśród badanych przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analiza badań empirycznych pozwala wyznaczyć najistotniejsze czynniki wśród czynników lokalizacji przedsiębiorstw (rys. 7):

- bliskość głównych odbiorców,
- dostępność do zasobów siły roboczej,
- koszty zakupu/wynajmu lokalu,
- bliskość i dostępność parkingów
- ogólna atrakcyjność terenu.

Rys. 7. Czynniki lokalizacji o największym znaczeniu dla przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

5. Podsumowanie

Lokalizacja działalności gospodarczej to jeden z najważniejszych czynników rozwoju przedsiębiorstwa. Czynniki lokalizacyjne podlegają zmianom zarówno pod względem charakteru, jak i relatywnej ważności. Wraz z upływem czasu zmienia się charakter i waga poszczególnego czynnika lokalizacji. Na takie zmiany wpływ ma m.in.: polityka państwa, stan środowiska naturalnego, postęp naukowo-techniczny i społeczno-gospodarczy, siła robocza, jej jakość i zasoby, organizacja pracy itp.

Obecnie inwestorzy podczas decyzji lokalizacyjnych preferują bliskość rynku oraz środki wspierające działalność gospodarczą. Kolejne pozycje w hierarchii ważności czynników lokalizacyjnych w procesie decyzyjnym zajmują: koszty i kwalifikacje siły roboczej, bliskość autostrady i dostawców, koszty energii, czynniki związane z obsługą przedsiębiorstw (banki, instytucje wspierające przedsiębiorców). W porównaniu z latami 60., gdzie łatwość nabycia siły roboczej zajmowała czołową pozycję, zarówno charakter, rola, jak i liczba czynników uległy zmianie. Czynniki kosztowe powoli zaczynają ustępować miejsca czynnikom niekosztowym, czyli informacji, jakości siły roboczej, jakości środowiska zamieszkiwania, bezpieczeństwu, czystości. Jak wynika z powyższych rozważań, istnieje wiele czynników, które skłaniają potencjalnych inwestorów do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w danym miejscu.

Literatura

- Budner W., *Lokalizacja przedsiębiorstw*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Poznań 2003.
- Chmiel J., *Małe i średnie przedsiębiorstwa a rozwój regionów*, Studia i Prace, z. 243, GUS, Warszawa 1997.
- Godlewska H., *Lokalizacja działalności gospodarczej*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2001.
- Goodall B., *The Penguin Dictionary of Human Geography*, Penguin Books, London 1987.
- Juchniewicz A., *Lokalizacja przemysłu*, [w:] *Podstawy ekonomiki przemysłu*, red. W. Janasz, PWN, Warszawa 1997.
- Korenik S., Słodczyk J., *Podstawy gospodarki przestrzennej – wybrane aspekty*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2005.
- Kortus B., *Geografia przemysłu*, PWE, Warszawa 1987.
- Kot J., *Czynniki i decyzje lokalizacyjne jednostek gospodarczych i ludności*, [w:] *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, red. T. Markowski, D. Stawasz, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001.
- Leśniak J., *Planowanie przestrzenne*, PWN, Warszawa 1985.
- McCarty H., Lindberg J.B., *Wprowadzenie do geografii ekonomicznej*, PWN, Warszawa 1969.
- Miszczak K., *Lokalizacja działalności gospodarczej – ujęcie teoretyczne*, [w:] *Gospodarka przestrzenna X*, red. Z. Przybyła, Wydawnictwo Turystyczne „Plan”, Jelenia Góra 2007.
- Szromnik A., *Lokalizacja biznesu jako problem decyzyjny przedsiębiorstwa handlowego*, „Handel Wewnętrzny” 2009, nr 4-5.

Szromnik A., *Makroekonomiczne przesłanki lokalizacji obiektów handlowych*, „Samorząd Terytorialny” 2009, nr 10.

Tarski I., *Transport jako czynnik lokalizacji produkcji*, PWE, Warszawa 1963.

IMPORTANCE OF FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF BUSINESS LOCATION

Summary: The article presents the theory of location choice by enterprises, location factors and evaluation of the importance of various location factors. This article aims to determine the importance of location factors in the development of business enterprises. To achieve the objective the empirical research among forty trade and service businesses located in the city of Zielona Gora was conducted.